

9.

STOCKHOLMS STAD Kommunstyrelsen Registraturet	
Ink.	2014-05-26
Dnr.	887-756/2014
Till:	ZT

Motion av Ann-Margarethe Livh (V) om stadens skyldighet att leva upp till rättigheterna som gäller i finskt förvaltningsområde

Stockholms stad måste nu på allvar ta tag i minoritetsfrågorna och de särskilda rättigheterna som gäller för den finska gruppen, i och med att staden är finskt förvaltningsområde. Avgörande strategiska frågor är att kraftigt förbättra samråden och även inbegripa den politiska nivån, att förbättra samordningen i staden när det gäller förskola, skola och äldreomsorg samt att förbättra förutsättningarna för minoritetsföreningarna att verka i staden.

Sedan 2010 har Sverige haft en lag om nationella minoriteter, som ger kommuner och landsting skyldighet att arbeta för bärandet och främjandet av de fem nationella minoritetsgrupperna samt de tillhörande minoritetsspråken. Samtliga kommuner i Sverige måste uppfylla ett grundskydd för de fem nationella minoriteterna vilket enligt Länsstyrelsen i Stockholm, tillsynsmyndigheten, innebär följande:

Förvaltningsmyndigheterna, det vill säga även kommunerna, ska:

- Informera de nationella minoriteterna på lämpligt sätt om deras rättigheter
- Skydda och främja de nationella minoritetsspråken
- Främja de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur i Sverige
- Främja barns utveckling av en kulturell identitet
- Främja barns användning av det egna minoritetsspråket
- Ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och så långt det är möjligt samråda med representanter för minoriteterna i sådana frågor.

Stockholms stad lever inte upp till dessa krav. Förutom de krav som minoriteterna har rätt att ställa på staden när det gäller att följa lagstiftningen har staden också skyldigheter mot minoriteterna som handlar om skydd mot diskriminering och rasism. Främst den judiska gruppen och den romska gruppen har den senaste tiden gett uttryck för en allt starkare oro för ökad rasism som drabbar deras medlemmar.

Stockholm är ett finskt förvaltningsområde

Stockholm stad är ett så kallat förvaltningsområde för finska vilket ger sverigefinnar särskilda rättigheter i staden. Dessa rättigheter är bland annat att:

- Enskilda har rätt att använda språket vid muntliga och skriftliga kontakter med myndigheter i enskilt ärende där myndigheten är beslutsfattare
- Barn och unga ska ha rätt till sitt språk, sin kultur och sin religion (nämns även i Barnkonventionen artikel 30)

Dessa rättigheter handlar om individuella rättigheter som staten och kommuner har skyldighet att uppfylla. Det handlar inte om man tycker att det ena är viktigt eller ej, utan det handlar om

att individen har rätt få det stödet som efterfrågas.

I Stockholm stad tillhör ca 9 % av invånarna den sverigefinska minoriteten. I hela landet är 76 % av den sverigefinska minoriteten andra- eller tredje generationens sverigefinländare.

Bland de sverigefinska barnfamiljerna finns en stor efterfrågan på flerspråkiga förskoleplatser. Ansvar för kommunal förskola ligger på stadsdelsnämnds nivå där kunskapen om de nationella minoriteterna samt förvaltningsområdet för finska är bristfällig. Förfrågan om finskspråkig förskoleplats resulterar för det mesta i att stadsdelsförvaltningarna svarar att det varken finns finskspråkiga förskolepedagoger tillgängliga eller tillräckligt många barn för att starta tvåspråkiga barngrupper. Barnfamiljer måste flytta från en stadsdel till en annan bara för att kommunen och stadsdelarna inte kan samordna sina resurser.

Stadsdelsnämnderna har inte gjort genomgripande kartläggningar av förskolepedagogernas språkliga kompetens. Det mest uppseendeväckande är dock, när enskilda föräldrar hör av sig till staden och får som svar att deras barn inte har rätt till språkstöd, då det inte finns minst fem barn. Kommunen har ingen fungerande struktur för att ta emot förfrågningar om förskoleplatser utan de enskilda föräldrarna måste söka upp andra föräldrar för att organisera sig för att påvisa behovet av finskspråkiga förskoleplatser.

Ett av alla dessa exempel är Farsta, där föräldrar har uppvaktat staden under ca 1,5 år för att få igång modersmålsunderstöd alternativt en tvåspråkig förskola för sina barn. Det familjerna istället har fått är att kunna använda den öppna förskolans lokaler under lördagar för att själva organisera modersmålsunderstödjande verksamhet, trots att detta är någonting som förvaltningsmyndigheten ska erbjuda föräldrarna. Under våren kommer en ny finsk förskoleenhet att startas i Telefonplan men resurserna är otillräckliga med hänsyn till behovet och den stora efterfrågan på finskspråkiga förskoleplatser.

När det gäller finska förskolor eller grupper krävs ett språkutvecklande arbete med kvalitet. Det räcker inte med enstaka finsktalande pedagoger. Barn lär sig av varandra och i samarbete med varandra. Flera barn har inte heller ett aktivt finskt språk och då är det extra viktigt att vara i ett finsktalande, tvåspråkigt sammanhang för att få ett rikt språk.

Rätten till sitt språk

Stockholms stad ansvarar för att sprida information om rätten till modersmålsundervisning i skolan, men detta har inte fungerat fullt ut. Inför varje läsår är det konstant en erfarenhet från den finskspråkiga minoriteten att skolorna glömmer bort att eleverna som vill ha modersmålsundervisning existerar. Övergripande sprids informationen dåligt från de kommunala förvaltningarna. Stockholm stad arbetar inte strukturellt med information i dessa frågor. Allt för ofta får medborgarna fel eller bristande information om sina språkliga och kulturella rättigheter. Det resulterar inte bara i att individen inte får rätt till sina grundläggande språkliga rättigheter utan även att de nationella minoritetsspråken blir försvagade.

Kultur och föreningsliv

Stockholms stads museer lyfter inte upp existensen av de nationella minoriteterna i stadens historia, vilket kommunen gör till exempel i Göteborg. Detta osynliggörande är mycket problematiskt. Fortsättningsvis, borde kulturskolan ta sin del av ansvaret och erbjuda kulturaktiviteter riktat på de nationella minoritetsspråken för att utveckla och bevara barns språk och kultur i de nationella minoriteterna.

I egenskap av finskt förvaltningsområde får staden extra pengar till olika aktiviteter. Hur dessa pengar ska fördelas bör beslutas i samråd med representanter för de finska föreningarna i staden. Ett område som behöver förbättras är stödet till minoritetsföreningarna, som idag har svårt att driva föreningsverksamhet inklusive samråd enbart med projektmedel. De får exempelvis inget arvode för sitt omfattande samrådsarbete och saknar egna lokaler.

Nationell minoritetspolitik är ingen tillfällig lagstiftning eller satsning utan är ett rättsområde som måste integreras i den faktiska strukturen i kommunen. Det handlar om svensk lag, kommunala åtaganden och mänskliga rättigheter. Framförallt, barns rättigheter i enlighet med Barnkonventionen.

Jag föreslår mot bakgrund av ovanstående att kommunfullmäktige beslutar följande

att staden strukturellt arbetar med nationella minoritetsfrågor genom att integrera dessa frågor i allt förvaltningsarbete, eftersom Stockholm är ett finskt förvaltningsområde

att samtliga stadsdelsnämnder får i uppdrag att kartlägga efterfrågan på och behovet av förskoleverksamhet på finska

att staden ska utifrån föräldrars och barns behov och intresse se till att det finns förskoleplatser på finska inom 10 månader efter förfrågan

att förvaltningarna kartlägger den språkliga kompetensen hos sina anställda, främst förskolepersonal samt lärare

att kulturskolan får i uppdrag att arbeta med verksamhet på finska för barn och unga

att utbildningsförvaltningen får i uppdrag att kartlägga efterfrågan på och behovet av modersmålsundervisning på finska

att staden utifrån föräldrars och barns behov och intresse ser till att alla barn med finska som modersmål får undervisning i finska, antingen i modersmålsklasser eller som modersmålsundervisning

att stadsmuséet får i uppdrag att integrera den finska gruppens och övriga nationella minoriteters historia i den ordinarie verksamheten

att staden ser över möjligheten att öka föreningsbidragen till minoritetsorganisationerna

att staden när det gäller den finska gruppen ger muntligt svar på samma språk samt att på begäran ger en skriftlig översättning av beslut och motivering

att staden verkar för att det finns tillgång till personal med kunskaper i finska

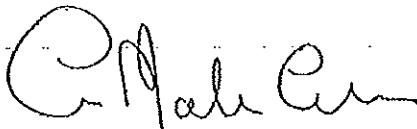
att staden uppfyller sin särskilda skyldighet att anordna äldreomsorg helt eller delvis på finska om någon i förvaltningsområdet önskar detta

att staden utreder hur resurser kan öronmärkas för modersmålsundervisning

att samtliga berörda nämnder får ett samverkansuppdrag när det gäller att tillgodose den finska gruppens rättigheter enligt minoritetslagsstiftningen

att minoritetsfrågorna flyttas från arbetsmarknadsnämnden till ett utskott direkt under kommunstyrelsen så att det blir tydligt att minoritetsfrågor inte handlar om att få folk i arbete utan ska integreras i alla kommunens verksamheter

Stockholm den 26 maj 2014

Ann-Margarethe Livh (V)